

1. JOHDANTO

Muutokset liikunta- ja urheilukentässä johtavat liikunnan aluejärjestöjen kohdalla historialliseen tilanteeseen vuonna 2017, kun meillä ei ole enää valtakunnallista kattojärjestöä. Tämä johtuu siitä, että nykyinen kattojärjestömme Valo ry lakkaa olemasta vuoden lopussa, kun se sulautuu Olympiakomiteaan. Uuden Olympiakomitean säännöt eivät mahdollista liikunnan aluejärjestöjen jäsenyyttä esim. lajiliittojen tapaan ja siksi tällainen tilanne on muodostunut. On vaikea vielä arvioida, mitä kaikkea tämä tarkoittaa tulevaisuudessa, sillä uuden Olympiakomitean puheenjohtaja sekä hallitus valitaan marraskuussa ja sen jälkeen määrittelemme, millaista sopimuksellista yhteistyötä teemme Olympiakomitean kanssa.

Yhteinen tekeminen jatkuu tiiviinä muiden alueiden ja erityisesti naapurialueiden kanssa.

Joka tapauksessa jatkamme ensi vuonna toimintaa strategiamme ”Parasta Savolaista Liikettä” määrittelemien askelmerkkien mukaisesti. Keskiössä ovat edelleen seura- ja yhdistystoiminnan elinvoimaisuus, lasten ja nuorten liikunta, aikuisten liikunta sekä kuntayhteistyö.

PARASTA SAVOLAISTA LIKETTÄ

Ensi vuosi on Suomi 100-juhlavuosi ja se näkyy monessa yhteydessä myös liikunnan ja urheilun merkeissä käynnistyen juhlavasti Pohjois-Savon Urheilugaalassa tammikuun lopussa.

Tuleva vuosi on erityisen merkittävä myös siksi, että Pohjois-Savon Liikunta ry täyttää 20 vuotta ja ensi syksynä onkin luvassa jotain tähän liittyvää.

Käynnissä olevat uudistukset maakuntahallinnossa ja sotealueilla antavat mahdollisuuden nostaa liikunnan merkitystä ja saada se näkymään myös yli hallintorajojen. Liikunnan edistäminen on edelleen kuntien tehtävänä ja siksi tiivis kuntayhteistyö on välttämätöntä toimintamme kannalta. Keväällä käytävät kuntavaalit antavat mahdollisuuden päästä vaikuttamaan liikunnan asemaan tulevien valtuutettujen kautta. Valo ry:n tuottama sisältö Tilaa liikkeelle kunnissa-kokonaisuudessa on hyvänä apuna maakunnissa tehtävää liikunnan vaikuttamistyötä varten.

Liikunnan ja urheilun toimijoiden on osattava entistä paremmin määritellä oma osaamisensa ja yhdessä sopia, mikä rooli parhaiten palvelee yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Huippu-urheilu tarvitsee omat osaajansa ja sen tarvitsemat resurssit on määriteltävä siten, että maakunnallisista tarpeista lähtevän liikkeen lisäämisen resurssit eivät vähene. Siksi onkin tärkeää, että liikuntajärjestöjen valtionapu määritellään edelleenkin opetus- ja kulttuuriministeriössä selkeiden kriteerien perusteella.

2. JÄRJESTÖTOIMINTA JA TUKIPALVELUT

Henkilöstö

Risto Kovanen, aluejohtaja

Pirjo Hulkko, taloussihteeri

Raija Hoivala, laji- ja koulutussihteeri

2.1. Uusia Resursseja Paikallistason Onnistumiseksi-hanke(URPO)

Liikunnan aluejärjestöjen yhteisesti käynnistämä ”Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi-hanke” (URPO) jatkaa toimintaansa kaikkien liikunnan aluejärjestöjen rahoittamana vuonna 2017. Keväällä 2016 tehdyillä päätöksillä URPO -hanke jatkuu 31.12.2017 asti.

URPO -hankkeen kärkinä ovat vuonna 2017 Liikunnan aluejärjestöjen yhteisten asioiden edistäminen, alueiden hanketoiminnan edistäminen yhdessä eri tahojen kanssa ja Valon Erasmus+-hankkeen projektikoordinaattorina toimiminen. Vuoden 2017 aikana päätetään myös URPO-hankkeen mahdollisesta jatkotoimintatavasta.

2.2. Vaikuttaminen

- autamme urheiluseurojen ja liikuntaa edistävien yhdistysten toimintaedellytysten kehittämisessä olemalla tiiviisti yhteyksissä kuntiin, mm. seurafoorumien kautta
- teemme yhteistyötä Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen(Ely), Pohjois-Savon liiton, Aluehallintoviraston(AVI) ja eri hanketoimijoiden kanssa
- tapaamme päättäjiä, esim. kansanedustajia ja kuntien johtohenkilöitä
- järjestämme keväällä PSL:n, Pohjois-Savon kuntien liikuntatoimen viranhaltijoiden, AVI:n ja Pohjois-Savon liiton yhteisen suunnittelupäivän
- PSL:n hallitus ja toimihenkilöt seuraavat valmisteluissa olevia maakuntahallinnon sekä sotealueen ratkaisuja ja tekevät tarvittavaa yhteistyötä niiden kanssa

2.3. Toimistopalvelut

- kokoustilat välineistöineen
- kopiointi- ja tulostuspalvelut
- postituspalvelu
- mitalit

2.4. Koulutus- ja asiantuntijapalvelut

- luennot(liikunta, terveys, ravitsemus, valmennus)
- konsultointi ja neuvonta(hankehakemukset, taloushallinto)
- taloushallinnon koulutukset

2.5. Taloushallinto

- yhdistysten kirjanpito, laskutus, palkanlaskenta ja raportointi

- uusia asiakkaita otetaan v. 2017 resurssien mukaan

3. LASTEN JA NUORTEN LIIKUNTA

Henkilöstö

Anne Kekäläinen, aluekehittäjä

Vuonna 2017 toimenpiteet kohdistuvat pääosin koulupäivän liikunnallistamiseen. Tavoitteena on auttaa kuntia ja kouluja toteuttamaan aktiivisempaa koulupäivää. Tätä työtä teemme yhdessä Liikkuva koulu – ohjelman, Likes:in, Itä-Suomen Aluehallintoviraston ja muiden alueiden kanssa.

3.1. LIIKKUVA KOULU

3.1.1. Mentorointi

Pohjois-Savon Liikunta tarjoaa kouluille tukea paikallisen Liikkuva koulu-hankkeen onnistumiseksi. Tärkeimpänä tuen muotona on mentorointi ja Liikkuva koulu- työpajat, joita tarjoamme kaikille Liikkuva koulu- toimintaa toteuttaville ja uusille mukaan lähteville kouluille sekä kunnille. Kehittämistyötä varten alueella on mentoreita, joiden tehtävänä on tukea koulukohtaista kehittämistä yhteisesti sovitun mallin mukaisesti. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteista yhteistyötä hankekuntien välille ja tukea hankekoulujen kehittämisprosesseja. Päivittäisen liikunnan edistämiseksi kouluympäristössä kokoamme alueellisia verkostoja, jotka toimivat hyvien toimintamallien kerääjinä ja levittäjinä.

Tavoitteet 2017

- *kuntakohtainen mentorointi (2 kuntaa)*
- *ryhmämentorointi (10 tilaisuutta)*
- *koulukohtainen mentorointi (8 tilaisuutta)*
- *Liikkuva koulu- työpajat (8 työpajaa)*
- *verkostotapaamiset (2 tilaisuutta yhdessä AVI:n, Etelä-Savon Liikunnan ja Pohjois-Karjalan Liikunnan kanssa)*
- *valtakunnallinen mentoritapaaminen(4 mentoria osallistuu)*
- *valtakunnallinen Liikkuva koulu- seminaari (4 mentoria osallistuu)*

3.1.2. Oppilaiden osallisuuden tukeminen

Aktivoimme koulujen välitunteja järjestämällä välituntiliikuntaohjaajakoulutuksia 5.-9. luokkalaisille. Välkkäri-koulutuksessa lapset ja nuoret saavat valmiuksia toimia oman koulunsa välitunneilla liikkumaan innostajina, leikkien ja pelien käynnistäjinä sekä ohjaajina. Kolmen tunnin koulutuksen aikana leikitään erilaisia välituntileikkejä, opetetaan ryhmän hallintaa, ohjaamisen taitoja, leikin ohjaamisen rakennetta, tehdään ohjausharjoituksia sekä suunnitellaan ja ideoidaan oman koulun välituntiliikuntaa.

Tavoitteet 2017

- *välituntiohjaajakoulutus (25 koulutusta)*

3.1.3. Koulun henkilökunnan osaamisen lisääminen

Opettajien osaamista lisätään järjestämällä opettajien täydennyskoulutuksia. Luokanopettajille on tarjolla valmiita sisältöpaketteja: Toiminnallinen oppiminen alakoulujen ja yläkoulujen opettajille (2+2 t), Jonot mataliksi koulutukset (6x1,5t).

Tavoitteet 2017

- *Toiminnallisen oppimisen koulutus (10 koulutusta)*
- *Jonot mataliksi- koulutus (10 koulutusta)*
- *1-2 uutta kouluttajaa*

3.1.4. Kerhotoiminnan kehittäminen

Liikuntakerhotoiminnan edistämiseksi kunnissa ja kouluissa kokoamme yhteen paikallisia toimijoita ja yhdessä seurakehittäjän kanssa autamme kerhojen käynnistämässä ja toteuttamisessa. Tavoitteena on, että kouluille syntyy monipuolisia liikuntakerhoja eritasoisille liikkujille. Yhteistyöllä syntyy koulujen yhteyteen uusia harrastamisen mahdollisuuksia. Toteutetaan Lisää liikettä iltapäiviin- ja Aktiivisuutta koulupäiviin kehittämissuunnitelmaa. Tämän päämääränä on antaa lapsille mahdollisuus liikunnalliseen iltapäivään ja siten innostaa liikunnan harrastamiseen.

Olemme mukana yhteisessä Etelä- ja Pohjois-Savon alueen aamu-iltapäivätoiminnan ja koulun kerhotoiminnan verkostossa.

Tavoitteet 2017

- *Lisää liikettä iltapäiviin ja Aktiivisuutta koulupäiviin koulu-seura yhteistyön jatkuminen Kiuruveden ja lisalmen kanssa*
- *koulu-seura yhteistyön aloittaminen kahden uuden kunnan kanssa*
- *yhteistyössä mukana 16 koulua ja 16 seuraa*
- *liikuntakerhon ohjaajakoulutus (2-3 koulutusta)*

3.2. PÄIVÄHOIDON LIIKUNTA

Edistämme päivähoidon liikuntaa yhdessä varhaiskasvattajien kanssa. Suunnitelluilla toimenpiteillä tähdätään siihen, että valtakunnalliset suositukset kolmen tunnin päivittäisestä liikunnasta toteutuvat. Tarjoamme varhaiskasvattajille liikunnan täydennyskoulutuksia paikkakuntaakohtaisina tilauskoulutuksina. Koulutukset ovat käytännön läheisiä ja helposti sovellettavissa toimijoiden arkeen.

Kehitämme päivähoiton liikuntaa systemaattisesti kolmen kunnan kanssa (Kuopio, Kiuruvesi ja Leppävirta) mentoroinnin ja erilaisten tukitoimien avulla. Keskeisiä toimintamuotoja ovat: 1) luoda alueellinen varhaiskasvatuksen liikunnan verkosto 2) tukea yksiköiden kehittämistyötä 3) vahvistaa varhaiskasvattajien osaamista ja kehittää arjen työkaluja.

Tavoitteet 2017

- *päivähoidon virikekoulutus (6 koulutusta)*
- *Pienet lapset liikkeelle- tapahtumapäivä yhteistyössä Kuopion kaupungin ja seurojen kanssa (600 lasta)*
- *Kuopion esikoululaisten jalkapalloturnaus yhteistyössä Kuopion kaupungin ja jalkapalloseurojen kanssa (2 turnausta, 600 lasta)*
- *maakunnallinen verkostotilaisuus (2 tilaisuutta)*
- *päivähoidon liikuntavastaavien tapaamiset (8 tilaisuutta)*
- *liikkuva varhaiskasvatus koulutus (4 koulutusta)*
- *päivähoidon liikunta koulutus (4 koulutusta)*

3.3. SPORTTILEIRI

Järjestämme Sporttileirin 7.-9.6.2017 Siilinjärvellä yhteistyössä Siilinjärven kunnan ja seurojen kanssa. Leirin markkinointia on eri tapahtumissa sekä seurojen kanssa yhteistyössä toteutetun koulukiertueen aikana. Koulukiertueen tavoitteena on tutustuttaa lapset eri liikuntalajeihin.

Tavoitteet 2017

- *250 leiriläistä ja 20 ohjaajaa*
- *leiriyhteistyö 11 seuran kanssa*
- *koulukiertue (10 koulua, yhteistyössä 10 seuran kanssa, 2000 lasta)*
- *markkinointi kouluittain liikuntapolkupäivissä yhteensä (8 tapahtumaa, 1300 lasta)*

4. SEURATOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Henkilöstö

Tiina Heikkinen, seurakehittäjä

Seuratoiminnan kehittämisen osalta vuoden 2017 toiminnan tunnusmerkkeinä ovat:

1. Seurojen kehitysprosessit seurakohtaisten koulutusten, seurakäyntien ja seuratyöpajojen avulla.
2. Perustason seuratoimijoiden koulutuspaketin ja laadukkaiden Valmentaja-ohjaajakoulutusten sekä Valmentajaklinikoiden tarjonta.
3. Vahvan yhteistyön edistäminen ja hyvien toimintamallien levittäminen maakunnassa.
4. Tehokas seuratukiedotus, konsultointi ja tuki käynnistyville hankkeille.

4.1. SEURATYÖPAJAT JA KEHITYSPROSESSIT, SEURAKÄYNNIT, SINETTISEURAT

Pohjois-Savon Liikunta tarjoaa seuroille teemallisia seuratyöpajoja (2-3 h) ja useammasta seuratyöpajasta rakentuvia kehitysprosesseja. Seuratyöpajoissa seuratoimijat voivat yhdessä seurakehittäjän kanssa ideoida ja pureutua oman seuransa kehittämiskohtiin. Lisäksi seurakehittäjä tekee informatiivisia seuratoiminnan kehittämisen mahdollisuuksia esitteleviä seurakäyntejä (0,5-1,0 h). Seuratoimintaan liittyen olemme tarvittaessa mukana myös lajiliittojen kehittämisohjelmissa (työpajat, prosessit, seminaarit).

Vuonna 2017 kymmenen uutta Pohjois-Savon Liikunnan jäsenseuraa tai Seuratuen palkkatukea saanutta seuraa saa maksuttoman seurakehittäjän seurakäynnin. Lisäksi haun perusteella kolme Pohjois-Savon Liikunnan jäsenseuraa saa maksuttoman Oman seuran analyysin raportti –illan. Oman seuran analyysi on valtakunnallisesti käytössä oleva maksuton työkalu seuroille.

Sinettiseurat ovat suomalaisen lasten ja nuorten urheilun laatuseuroja sekä lajinsa ja alueensa aktiivisia ja kehityshaluisia kärkiseuroja. Konsultoimme seuroja laatumerkin saavuttamiseksi ja teemme auditointikäyntejä alueemme Sinettiseuroihin yhteistyössä lajiliittojen edustajien kanssa.

Tavoitteet 2017

- *kymmenen maksutonta Seurakäyntiä uusille jäsenseuroille tai seuratuen palkkatukea saaneille seuroille*
- *kolme maksutonta Oman seuran analyysin raportti-iltaa jäsenseuroille*
- *kahdeksan tilattua Seuratyöpajaa*
- *kolme Sinettiseura-auditointia tai konsultointia*

4.2. SEURATOIMIJOIDEN KOULUTUKSET JA SEMINAARI

Seurajohtajille ja seuratoimijoille järjestämme avoimen neljästä koulutusillasta rakentuvan koulutuspaketin. Koulutuspaketin kolmen tunnin iltakoulutuksina ovat: Hyvän Seuran verotus, Hyvän Seuran talous, Hyvän Seuran hallinto sekä Yhteisöllisyys ja ihmisten johtaminen. Edellä mainittuja ja seurajohtamiseen liittyviä koulutuksia saa myös tilauksesta. Lisäksi järjestämme muita seuratoimintaan liittyviä koulutuksia tarpeen mukaan ja toteutamme yhden Seuraseminaarin. Sen temana on varainhankinta ja erilaisten rahoitusmahdollisuuksien esittely.

Tavoitteet 2017

- *neljästä koulutuksesta rakentuvan avoimen koulutuspaketin toteutus*
- *yhden tai kahden koulutuksen toteutus maakunnissa Kuopion ulkopuolella*
- *yksi Seuraseminaari varainhankinnan temalla*

4.3. VALMENTAJA-OHJAAJAKOULUTUS JA VALMENTAJAKLINIKAT

Suomalainen Valmentaja-ohjaajakoulutus (VOK) rakentuu viisiportaisesta järjestelmästä. Tasojen 1-3 koulutuksesta vastaavat lajiliitot yhteistyössä liikunnan aluejärjestöjen ja urheiluopistojen kanssa. Liikunnan aluejärjestöjen tarjoama VOK 1-tason koulutus koostuu 12 teemakoulutuksesta. Koko VOK 1-tason suorittamiseen vaaditaan kaikkiin teemakoulutuksiin osallistuminen, hyväksytysti suoritettavat etätehtävät ja mahdolliset lajiliiton edellyttämät lajiopinnot. Teemakoulutukset niihin liittyvine etätehtävineen toteutetaan kolmen viikonlopun (pe-la) aikana. Kevätkaudella 2017 toteutetaan kaksi VOK Superviikonloppua (pe-su) ja syyskaudella yksi.

Lisäksi tarjoamme seuraohjaajille Liikuntaleikkikoulun ohjaajakoulutusta, Liikuntakerhon ohjaajakoulutusta ja Tervetuloa ohjaajaksi -koulutusta.

Jatkamme valmentajien osaamista ja yhteistyötä lisäävien teemallisten Valmentajaklinikoiden järjestämistä yhteistyössä Kuopion alueen urheiluakatemia kanssa.

Tavoitteet 2017

- *valtakunnallisesti yhteneväisten VOK-Superviikonloppujen toteutus, minimi 10 osallistujaa/viikonloppu*
- *VOK-kouluttajaverkoston ylläpito*
- *kaksi muuta ohjaajakoulutusta*
- *kolme tai neljä Valmentajaklinikkaa yhteistyössä Kuopion alueen urheiluakatemia kanssa*

4.4. YHTEISTYÖVERKOSTO

Tärkeinä yhteistyötahoina ovat mm. kunnat, lajiliitot, urheiluakatemia, Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Veikkaus. Pohjois-Savon Liikunta on yhdessä kaupungin kanssa koordinoimassa Kuopion Seurafoorumin toimintaa. Kuopion Seurafoorumi on perustettu Kuopion kaupungin, seuraväen sekä Pohjois-Savon Liikunnan aloitteesta. Sen tehtävänä on luoda yhteisiä kannanottoja ja edistää liikunnan ja urheilun asioita sekä yhteistyötä. Kuntien ja seurojen yhteisissä foorumeissa ollaan tarvittaessa mukana muuallakin Pohjois-Savossa ja autamme uusien foorumeiden käynnistämisessä.

Seurojen elinvoimaista tulevaisuutta tukevan ja Pohjois-Savon Liikunnan koordinoiman Seuratoiminnan maakunnallisen työryhmän toiminta jatkuu edelleen. Järjestämme kaksi yhteistä tapaamista lajiliittojen aluetyöntekijöiden sekä aluejärjestöjen eri toimialojen työntekijöiden kesken.

Eri yhteistyöryhmittymien kautta lisäämme toimijoiden verkostoitumista ja kommunikointia sekä parannamme yleistä tietoisuutta erilaisista toimintatavoista ja -malleista. Ryhmittymien sisällä luodaan omat konkreettiset tavoitteet, joita viedään eteenpäin.

Tavoitteet 2017

- *kysynnän mukaan uusien kunta-seura -yhteistyöfoorumeiden käynnistäminen sekä osallistuminen tarvittaessa aiemmin käynnistyneiden foorumeiden toimintaan*
- *kolme Kuopion Seurafoorumien kokoontumista*
- *kaksi yhteistä kokoontumista lajiliittojen ja aluejärjestön työntekijöiden kesken*
- *kaksi Seuratoiminnan maakunnallisen työryhmän kokoontumista*

4.5. SEURATOIMINNAN KEHITTÄMISTUKI

Pohjois-Savon Liikunta on Seuratoiminnan kehittämistuen, Seuratuen sekä tiedotuksen ja konsultoinnin taho. Informoimme tuesta ympäri vuoden niin yleisesti kuin seurakohtaisestikin ja tarjoamme seuroille maksutonta konsultointiapua. Hakuvaiheen konsultointia annetaan kasvokkain, sähköisesti ja puhelimitse. Vuoden 2017 Seuratukihaku käynnistyy marraskuussa 2016 ja päättyy joulukuussa 2016. Seuratuen lisäksi tiedotamme ja opastamme seuroja muiden tukien hakemisessa.

Tavoitteet 2017

- *monikanavainen tiedotus Seuratuesta*
- *kahdenkymmenen Seuratukihakemuksen sparraus*
- *neljäkymmentä Seuratukihakemusta ja kaksikymmentä Seuratukea saavaa hanketta Pohjois-Savosta*

4.6. UNELMA-ARPA, LUMILYHTYARPA JA VERKKOKUMPPANUUS

Muiden liikunnan aluejärjestöjen tavoin markkinoimme Urheilun Unelma-Arpa ja Lumilyhtyarpa seuroille mainiona varainhankintakeinona ja opastamme seuroja arpojen tilauksessa. Liikunnan aluejärjestöt tekevät yhteistyötä Veikkauksen kanssa ja seurakehittämisen osalta seuroja informoidaan Veikkauksen Verkkokumppanuudesta varainhankintakeinona.

Tavoitteet 2017:

- *Urheilun Unelma-Arpa ja Lumilyhtyarpa tiedottaminen*
- *Veikkauksen Verkkokumppanuus -infot Seuratoimijoiden koulutusten yhteydessä*

4.7. HANKKEET

Pohjois-Savon Liikunta on yhdessä Kuopion kaupungin kanssa koordinoimassa lasten ja nuorten liikunnan edistämiseen tähtäävää Sporttikortti –hanketta. Hanke toteutetaan yhdessä kuopiolaisten urheiluseurojen kanssa, jotka tarjoavat uusille harrastajille ilmaisia kokeilukertoja. Hankkeen ensimmäinen kausi oli syksyllä 2016 ja toinen kausi toteutetaan keväällä 2017. Tavoitteena on saada mukaan toimintaan satoja 7-18 vuotiaita lapsia ja nuoria ja auttaa heitä

löytämään itselleen uusi harrastus. Sporttikortti –hanke tarjoaa matalankynnyksen toimintaa erityisesti vähän liikkuville lapsille.

Tavoitteet 2017:

- *Sporttikortti- hankkeessa mukana 20 urheiluseuraa Pohjois-Savosta*
- *kevätkauden aikana Sporttikortti -harjoituksiin osallistuu 200 uutta liikunnan harrastajaa*

5. KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNNAN TOIMIALA

Henkilöstö

Tanja Tukiainen, aluekehittäjä, kunto- ja terveysliikunta

Aikuisliikunnan toimialan päätavoitteena on kannustaa pohjoissavolaisia työkäisiä lisäämään arjen aktiivisuutta niin työssä kuin vapaa-ajalla sekä vähentämään istumista. Tavoitteena on olla edistämässä uusien toimintakulttuurien syntymistä, tarjota mahdollisuuksia innostua liikunnasta ja olla mukana liikuntaa edistävässä verkostoissa. Teemme yhteistyötä mm. kuntien liikuntatoimien, työyhteisöjen, apteekkien, urheiluseurojen ja kansanterveysjärjestöjen kanssa.

Toimialan painopistealueet ovat Kunnossa kaiken ikää – toiminta, henkilöstöliikunta, aikuisliikunnan koulutus ja tapahtumat. Tapahtumia ovat Kuopio Maraton, Finland Ice Marathon ja Kunnon Askel.

5.1 KUNNOSSA KAIKEN IKÄÄ -TOIMINTA

Valtakunnallisen Kunnossa kaiken ikää (KKI) -ohjelman tavoitteena on arkisen liikkumisen, liikunnan harrastamisen ja terveellisten ruokailutottumusten sekä arkiliikkumista suosivan ympäristön avulla lisätä työkäisten ja juuri eläkkeelle siirtyneiden terveyttä ja hyvinvointia. Pohjois-Savon Liikunta tukee KKI:n tavoitteita omalla maakunnallisella toiminnallaan. Tavoitteisiin tähdätään mm. Matka hyvään kuntoon – kampanjan, hanketukitiedotuksen sekä Liikkujan Apteekki – yhteistyön kautta. Yhteistyössä kuntien ja Työkuntoon – hankkeen kanssa aktivoimme liikuntaneuvonnan palveluketju-toimintaa maakuntamme alueella.

5.1.1 Tulosta kohti tilaisuus helmikuussa 2017

Matka hyvään kuntoon –rekkakiertue saapuu Pohjois-Savoon touko-kesäkuussa ja kiertuetta varten järjestämme yritysten johdolle ja yrittäjille suunnatun Tulosta kohti –tilaisuuden 1.2.2017. Tilaisuus järjestetään yhteistyössä KKI-ohjelman, Ely-keskuksen, Pohjois-Savon liiton, Työelämä2020-verkoston ja Savon Yrittäjien kanssa. Näiden toimijoiden kanssa aktivoimme maakuntamme yrityksiä ja yrittäjiä osallistumaan tulevaan rekkakiertueeseen sekä tavoitteena on löytää yhteisiä pysyviä toimintamuotoja työyhteisöliikunnan ja yritysten hyvinvoinnin edistämiseksi.

5.1.2 Matka hyvään kuntoon – rekkakiertue Pohjois-Savossa 29.5.-2.6.2017

Matka hyvään kuntoon (MHK) -rekkakiertue on KKI:n ja yhteistyökumppaneiden toteuttama rekkakiertue, jonka tavoitteena on kannustaa työikäisiä terveellisempiin elämäntapoihin ja arjen aktiivisuuteen. MHK-kuntotestirekka pysähtyy Pohjois-Savoon viideksi päiväksi ja jokainen testipäivä on eri paikkakunnalla. Rekassa on työyhteisöille ja työikäisille suunnatut maksuttomat kehonkuntoindeksitestit ja yksi testipäivistä on SuomiMies – päivä. Tällä kampanjapäivällä kannustetaan työikäisiä miehiä pitämään hyvää huolta omasta kunnostaan ja työkyvystään.

Pohjois-Savon Liikunta toimii paikallisena järjestäjänä Pohjois-Savon kiertueviikolla ja yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa aktivoimme työyhteisöjä ja yrittäjiä tulemaan testauttamaan kuntonsa ja sitä kautta hakemaan työkaluja ja taustatietoa työhyvinvointiin.

Pohjois-Savon Liikunta vastaa kiertuepaikkakuntien suunnittelusta, tarvittavista luvista, testaajien kouluttamisesta ja yhteistyön koordinoinnista paikallisten toimijoiden kanssa.

5.1.3. KKI-hanketuki ja liikuntaneuvontaprosessit

KKI-ohjelma jakaa taloudellista tukea paikallisille terveystoimintoihin edistävillä toimijoilla. KKI-hanketuesta tiedotamme verkkolehtemme Valopilkun, www-sivujemme ja sähköpostitiedottamisen avulla sekä erilaisissa tilaisuuksissa. Autamme tarvittaessa hakijoita KKI-hankkeiden suunnittelussa sekä hakemuksen ja talousarvion laadinnassa. KKI-hankkeiden myötä syntyy maakuntaamme lisää mm. matalankynnyksen liikuntaryhmiä.

Liikuntaneuvontaprosessien käynnistyminen on vuonna 2017 yksi keskeinen tavoite. Esittelemme jo toimivia liikuntaneuvontaprosesseja ympäri maakuntaa kuntakäynneillä yhteistyössä Työkuntoon – hankkeen kanssa. Tavoitteena on, että ainakin kuudessa hankekunnassa käynnistyisi prosessimainen liikuntaneuvonta, joiden malleja voitaisiin jalkauttaa myös muihin kuntiin. Kannustamme kuntia hakemaan AVI:n kautta liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämistukea liikuntaneuvontatoiminnan käynnistämiseksi.

Toteutamme itse viikoittain matalan kynnyksen liikuntatoimintaa SuomiMies- ja SuomiNeito – kuntosaliryhmissä sekä toteutamme yhteistyössä Tukipilarin (Kuopiolaisten vammais- ja kansanterveysyhdistysten yhteistyöorganisaatio) kanssa erityisryhmille suunnattuja matalan kynnyksen lajikokeiluja. Koulutamme osallistujista vertaisohjaajia vastaamaan omien yhdistystensä liikuttamisesta ja liikunnan koordinoinnista.

5.1.4 Liikkujan Apteekki

Liikkujan Apteekki on yksi KKI-ohjelman liikuntaneuvonnan valtakunnallisista toimenpiteistä. Tavoitteena on lisätä Liikkujan Apteekkien määrää maakunnassamme ja saada käynnistymään paikallinen Liikkujan Apteekki – verkosto. Tavoitteena on nostaa Liikkujan Apteekit yhdeksi terveystoiminnan yhteistyökumppaniksi ja ottaa apteekit mukaan kunnan terveys- ja liikuntaneuvonnan palveluketjuun.

Tavoitteet 2017 / KKI-toiminta

- *onnistunut Tulosta kohti –tilaisuus sekä rekkakiertue*
- *uusia KKI-hankkeita hanketukihaun kautta (uusia hakijoita ja toimijoita)*
- *uusia käynnistyviä liikuntaneuvontaprosesseja kuudessa eri kunnassa*
- *lisää matalankynnyksen ryhmiä terveytensä kannalta liian vähän liikkuville*
- *onnistunut yhteistyö Tukipilarin lajikokeiluissa sekä uusia vertaisohjaajia Tukipilarin toimintaan*
- *uusia Liikkujan Apteekkejä 2-3 kpl*
- *käynnistää Liikkujan Apteekki -verkostotoiminta*

5.2. HENKILÖSTÖLIIKUNTA

Tavoitteena on kannustaa pohjoissavolaisia yrityksiä liikunnalliseksi työyhteisöksi ja huomioimaan henkilöstöliikuntaa ja työhyvinvointia osana työntekemisen arkea. Työkaluna tässä käytämme mm. sähköistä henkilöstöliikunnan käsikirjaa, Työpaikan liikuntaohjelman kartoitusta ja Elinvoimaa organisaatioon-hankkeessa syntyneitä hyviä toimintamalleja.

Liikunta-aktiivisuutta lisäämme järjestämällä tilauksesta ohjattuja matalan kynnyksen jumppia, lajikokeiluja, liikunta- ja kuntotestauspäiviä sekä luentoja ja henkilöstöliikunnan kehittämiseen liittyviä työpajoja.

Tavoitteet 2017

- *liikunta- ja tykypäivien kokonaistoteutuksia kaksi keväällä ja kaksi syksyllä*
- *lajikokeiluja ja ohjattuja jumppia kahdelle yritykselle keväällä ja syksyllä*
- *uusia yritysasiakkaita henkilöstöliikunnan toimenpiteisiin*
- *sitoutuneita työyhteisöjä Tulosta kohti –tilaisuudessa ja Matka hyvään kuntoon – rekkakiertueella*

5.3. KOULUTUS

Järjestämme koulutuksia sekä avoimina että tilauskoulutuksina. Koulutuksien kautta lisäämme ohjaajien osaamista, matalan kynnyksen liikuntaa ja vertaisohjattuja ryhmiä. Toteutamme apteekeille suunnattuja koulutuksia sekä VOK-koulutuskokonaisuuteen kuuluvia aikuisliikunnan ohjaajan osioita.

Tavoitteet 2017

- *kaksi Liikunta osana arkea –koulutusta apteekkien henkilökunnalle (kevät ja syksy)*
- *Tervetuloa liikuttajaksi -koulutus (kevät)*
- *VOK-koulutuksen yhteydessä pidettävät aikuisliikunnan suuntautumisen osiot*
- *henkilöstöliikunnan koulutus*

- yhteistyössä Tukipilarin kanssa pidettävät vertaisohjaajakoulutukset
- koulutusillat Työkuntoon - hankkeessa mukana oleville kunnille

5.4 KUNNON ASKEL 19.5

Kunnon Askel on vakiinnuttanut paikkansa kevään kuntoilutapahtumana. Tapahtuman keskuspaikka on Kunnonpaikka ja jatkamme hyvin alkanutta yhteistyötä Kunnonpaikan ja Siilinjärven kunnan kanssa.

Tavoitteet 2017

- osallistujia 400 henkilöä
- yritysjoukkueita vähintään 10

6. TYÖKUNTOON-HANKE

Henkilöstö

Niina Markkanen, hankepääällikkö (kokoaikainen)

Pirjo Hulkko, hankesihteeri (osa-aikainen)

Tanja Tukiainen, hyvinvoinnin asiantuntija (osa-aikainen)

Pohjois-Savon Liikunnan hallinnoima ESR-rahoitteinen Työkuntoon-hanke käynnistyi huhtikuussa 2016 ja jatkuu maaliskuun 2018 loppuun saakka. Hanke toteutetaan yhteistyössä osatoteuttaja Huoltoliitto ry:n kanssa. Huoltoliitosta hankkeessa työskentelee kaksi kokoaikaista hyvinvoinnin asiantuntijaa. Hankkeen kokonaisbudjetti on 492 911 euroa, josta vuoden 2017 osuus on 241 979 euroa.

Hankkeen kuntarahoittajakuntina ja siten hankkeen toiminta-alueena ovat Iisalmi, Kiuruvesi, Kuopio, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi. Lisäksi hanketta on rahoittamassa hankkeessa aktiivisesti mukana oleva Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä. Hanke rakentuu kahdesta toimintakokonaisuudesta-

Innostamosta ja Kehittämöstä- joiden sisällöistä kuvaukset alla.

Hankkeen päätavoitteena on osallisuuden kautta tarjota kaikille yhdenvertaiset osallistumisen mahdollisuudet sekä laaja-alainen verkostoyhteistyön kehittäminen ennaltaehkäisevässä työssä ja kuntalaisten osallistamisessa. Pääkohderyhminä ovat a)

hankekuntien työikäiset työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat sekä heidän perheensä b)

hankekuntien kolmannen sektorin toimijat, jotka osallistuvat hankkeen koulutus-kehitysprosesseihin ja käynnistävät hankkeessa uusia matalan kynnyksen ryhmiä.

6.1 INNOSTAMO

Innostamon konkreettisina toimenpiteinä ovat:

- a) kaikille kuntalaisille avoimet liikunnallis-ravitsemukselliset tapahtumat ja toiminnat,
- b) kohdennetut ryhmät hankkeen pääkohderyhmälle ja
- c) matalan kynnyksen ryhmät työikäisille ja perheille

Tavoitteet 2017:

- Kaikille avoimet tapahtumat
  - järjestää jokaisessa kuudessa hankekunnassa vähintään 12 avointa tapahtumaa (yhteensä 72 tapahtumaa), työikäisille kohdennetut kuntokartoituspäivät noin 2 kartoituspäivää/hankekunta (yhteensä vähintään 12 kartoituspäivää) ja yksi hyvinvointiin liittyvä koulutus/hankekunta (yhteensä 6 koulutusta)

  - toimenpiteiden myötä lisätään liikettä ja etenkin työikäisten ja perheiden omasta hyvinvoinnista huolehtimista, vaikutetaan myönteisesti osallistuvien ravitsemustottumuksiin ja tuodaan lisäelementtejä kuntien liikuntaneuvontaan
- Kohdennetut ryhmät työttömille/työelämän ulkopuolella oleville sekä heidän perheilleen
  - vuoden 2017 aikana pyörivät kaikki hankkeen kolmen toimintakauden ryhmät: toimintakausi 1 päättyy, toimintakausi 2 toteutuu kokonaan ja toimintakausi 3 toteutuu lähes kokonaan
  - kullakin toimintakaudella tavoitteena käynnistää ainakin 1 ryhmä/hankekunta eli yhteensä 6 ryhmää/toimintakausi (yhteensä vähintään 18 ryhmää/hankeaika)
  - kohdennetun toiminnan myötä rakentuu polkuja haasteellisissa elämäntilanteissa olevien yksilöiden ja perheiden löytämiseen ja heidän aktivointiin, osallistamiseen ja tarvittaviin muutoksiin (elämäntapa, työllisyys, perheiden yhtenäisyys, ym.)
- Matalan kynnyksen ryhmät
  - koko hankkeen aikaisena (2016-2018) tavoitteena on käynnistää hankekuntien yhdistysten toimesta ainakin yksi uusi matalan kynnyksen ryhmä/hankekunta
  - toimenpiteen kautta lisätään kuntien kaikille avointa, maksutonta matalan kynnyksen toimintaa ja työikäisten ja perheiden yhdenvertaisia osallistumisen mahdollisuuksia, yhdistykset saavat uusia harrastajia/toimijoita ja lisäksi kehitetään kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden kumppanuutta matalan kynnyksen toiminnan tuottamisessa

6.2 KEHITTÄMÖ

Kehittämön alla toteutetaan:

- a) koulutus-kehitysprosesseja hankekuntien yhdistyksille ja
- b) hankkeen kolmen seminaarin sarja

Tavoitteet 2017:

a) Yhdistysten koulutus ja kehitysprosessit

- koko hankeaikana tavoitteena saada 10 yhdistystä mukaan prosesseihin, vuonna 2017 kaikki hankkeen prosessit ovat käynnissä
- ainakin yksi prosesseista on useammalle seuralle yhteinen

→ prosessien myötä hankekuntien kolmannen sektorin toimijoiden organisaatiot ja hallinto kehittyvät, osaaminen ja innostus lisääntyvät, yhteisöllisyys vahvistuu ja edellytykset matalan kynnyksen harrastetoiminnan tuottamiselle paranevat

b) Hankkeen kolmen seminaarin sarja

- 2017 toteutuu seminaareista toinen eli Väliseminaari

→ Väliseminaarin teemana kuntien liikuntaneuvonnan kehittäminen tai mahdollisen uuden toimintamallin ideointi kuntakohtaiseen/kuntien yhteistyössä toteuttamaan ennaltaehkäisevään liikunnallis-ravitsemukselliseen työhön

Työkuntoon-hankkeen lisäksi PSL aikoo hakea ensi vuonna yhtä uutta hanketta hallinnoitavakseen. Hanketoiminnan periaatteena on, että se tukee sopivalla tavalla PSL:n perustoimintaa ja antaa lisäresursseja sen toteuttamiseen.

Autamme urheiluseuroja hankehakemusten teossa ja otamme tarvittaessa niitä mukaan omiin hankkeisiimme.

7. TAPAHTUMAT

Pohjois-Savon Liikunnan tapahtumat ovat osa kunto- ja terveysliikunnan toimialaa.

Tapahtumakalenteriin kuuluvat Kunnan Askeleen lisäksi Pohjois-Savon Urheilugaala, Finland Ice Marathon sekä Kuopio Maraton. Kaikkien tapahtumien järjestelyissä on mukana Pohjois-Savon Liikunnan jäsenseuroja ja muita sidosryhmiä. Tapahtumien ansiosta voimme tarjota seuroille talkootyötä ja näin heidän on mahdollista kerätä varoja toimintaansa. Tapahtumien ansiosta voimme tarjota myös opiskelijoille tai opiskelijaryhmille työharjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja sekä projektiopintoja.

7.1. Pohjois-Savon Urheilugaala 27.1.2017

Pohjois-Savon Urheilugaalan tavoitteena on kasvattaa urheilun ja liikunnan arvostusta. Tämä järjestyksessään neljäs gaala järjestetään Kuopion kaupunginteatterilla 27.1.2017. Tapahtuman toisena isäntänä toimii Pohjois-Savon liitto ja palkintoraatiin kuuluu Pohjois-Savon Liikunnan väen lisäksi urheilutoimittajia sekä alueen seuratoimijoita.

Maakunnan omassa urheilugaalassa palkitaan pohjoissavolaisia vuoden parhaita urheilijoita, liikunnan ja urheilun taustavaikuttajia sekä jokaisen pohjoissavolaisen kunnan valitsema Vuoden

Liikuttaja. Valtakunnallisen Urheilugaalan tavoin myös Pohjois-Savon Urheilugaala on osa Suomi 100 -juhlavuotta ja se tulee näkymään tapahtumassa.

Tavoitteet 2017

- *250–300 osallistujaa*
- *kerätä urheiluseuroilta 100 valokuvaa pohjoissavolaisen liikunnan ja urheilun historiasta*
- *tehdä urheilugaalan oma tunnuspalkinto yhdessä Savonia AMK:n kanssa*

7.2. Finland Ice Marathon 22.–25.2.2017

Perinteinen ja koko Suomen tunnetuin luistelutapahtuma järjestetään jo 34:tta kertaa Kuopiossa. Pohjois-Savon Liikunnan kanssa tapahtumaa ovat järjestämässä Kuopion Luisteluseura sekä Kuopion kaupungin koululiikunta. Näiden lisäksi tapahtuman aikaisiin järjestelyihin osallistuu 4-6 pohjoissavolaista urheiluseuraa tai muuta yhdistystä sekä useita yhteistyökumppaneita.

Kokonaiskävijämäärä on vakiintunut yli 12 000:teen ja tapahtumaviikko sisältää kisapäivän lisäksi koululaisluistelun, kuutamoluistelun ja nastapyöräilyn.

Finland Ice Marathonilla on iso rooli muun muassa Kuopion koululiikunnan edistämisessä sekä kaupungin talviajan matkailussa. Suomen 100-vuotisjuhlavuonna Finland Ice Marathonin kuutamoluistelussa tuodaan esille alueen urheiluseuroja ja heidän kasvattamia huippu-urheilijoita Tähtien yö -teemalla.

Tavoitteet 2017

- *koululaisluisteluissa 6 000 osallistujaa*
- *kuutamoluistelussa 4 000 kävijää*
- *kilpailumatkoilla 600+ luistelijaa*
- *lasten Minimarathonilla 50+ osallistujaa*
- *pyöräilymatkoilla 80+ osallistujaa*

7.3 Kuopio Maraton 1.–2.9.2017

Yhdessä Kuopion Reipas ry:n kanssa järjestettävä Kuopio Maraton juhlii 20-vuotista taivaltaan vuonna 2017.

Tapahtuman ensisijainen tavoite on saada suomalaiset ja ennen kaikkea pohjoissavolaiset ihmiset, yhteisöt ja perheet innostumaan liikunnasta. Kävely ja juoksu ovat erittäin matalan kynnyksen liikuntaa ja tapahtumat sekä niihin valmistautuminen tuovat harrastukseen mukaan yhteisöllisyyden.

Tapahtuman aikaisissa järjestelyissä on mukana lähes 200 talkoolaista, joista suurin osa tulee alueen urheiluseuroista. Tapahtuman talkookorvaukset nousevat yhteensä noin 12 000 euroon, mikä on merkittävä summa pohjoissavolaisille urheiluseuroille.

Tavoitteena on myös saada osallistujamäärät nousuun haastamalla ja kannustamalla työyhteisöjä ja muita ryhmiä mukaan osallistumaan tapahtumaan ja valmistautumaan siihen yhdessä.

Tavoitteet 2017

- *koululaisten Minimaratonille 800+ osallistujaa*
- *lauantain kilpailumatkoille 1 800+ osallistujaa*
- *työyhteisöjen ja ryhmien osallistujamäärän kasvattaminen*
- *tapahtuman ympärivuotinen näkyvyys*

POHJOIS-SAVON LIIKUNTA RY

TALOUSARVIO 2017

Varsinainen toiminta	€	yhteensä €
Tuotot		
Osanottomaksut	171817,00	
Myyntituotot	8150,00	
Vuokrat	8000,00	
Yhteistyösopimukset	101200,00	
KKI-hanketuki	15500,00	
Muut tuotot	44718,00	
TyöKuntoon, kuntarahat	32774,50	
Hankemaksatukset	<u>69198,50</u>	451358,00
Kulut		
Palkat	299621,00	
Henkilösivukulut	71482,00	
Poistot	1140,00	
Vuokrat	62190,00	
Ulkopuoliset palvelut	105725,00	
Matkat ja majoitukset	32820,00	
Materiaalikulut	45790,00	
Muut toimintakulut	60040,00	
		678808,00
Varsinaisen toiminnan kulujaämä		-227450,00
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenmaksut	6350,00	
Korkotuotot	<u>100,00</u>	6450,00
Kulut		
Varastonvähenitys	<u>0,00</u>	0,00
Tuotto/Kulujaämä		-221000,00
Yleisavustukset		
Valtionavustus	221000,00	221000,00
Ylijäämä / Alijäämä		<u>0,00</u>

POHJOIS-SAVON LIIKUNTA RY

TALOUSARVIO 2017 NUORISOTOIMINTA

Varsinainen toiminta	€	yhteensä €
Tuotot		
Osanottomaksut	42512,00	
Myyntituotot	2500,00	
Vuokrat		
Muut tuotot	<u>27800,00</u>	72812,00
Kulut		
Palkat	41814,00	
Henkilösivukulut	10149,00	
Vuokrat	420,00	
Ulkopuoliset palvelut	17900,00	
Matkat ja majoitukset	9520,00	
Materiaalikulut	9570,00	
Muut toimintakulut	<u>3740,00</u>	93113,00
Varsinaisen toiminnan kulujaämä		-20301,00
Tuotto/Kulujaämä		-20301,00
Yleisavustukset		
Valtionavustus/nuorisotoiminta		8400,00
Ylijäämä/Alijäämä		-11901,00

POHJOIS-SAVON LIIKUNTA RY

TALOUSARVIO 2017 AIKUISTEN LIIKUNTA, TAPAHTUMAT

Varsinainen toiminta	€	yhteensä €
Tuotot		
Osanottomaksut	107100,00	
Myyntituotot	4650,00	
Vuokrat		
Yhteistyösopimukset	73000,00	
KKI-hanketuki	15500,00	
Muut tuotot	<u>3170,00</u>	203420,00
Kulut		
Palkat	48386,00	
Henkilösivukulut	10747,00	
Poistot	750,00	
Vuokrat	22150,00	
Ulkopuoliset palvelut	42055,00	
Matkat ja majoitukset	10050,00	
Materiaalikulut	28270,00	
Muut toimintakulut	<u>18230,00</u>	180638,00
Varsinaisen toiminnan kuluja jäämä		22782,00
Ylijäämä / Alijäämä		22782,00

POHJOIS-SAVON LIIKUNTA RY

TALOUSARVIO 2017 JÄRJESTÖTOIMINTA

Varsinainen toiminta	€	yhteensä €
Tuotot		
Osanottomaksut	22205,00	
Myyntituotot	1000,00	
Vuokrat	8000,00	
Yhteistyösopimukset	28200,00	
Muut tuotot	13748,00	
Kuntaraha (Työ Kuntoon)	32774,50	
Hankemaksatukset	<u>69198,50</u>	175126,00
Kulut		
Palkat	209421,00	
Henkilösivukulut	50586,00	
Poistot	390,00	
Vuokrat	39620,00	
Ulkopuoliset palvelut	45770,00	
Matkat ja majoitukset	13250,00	
Materiaalikulut	7950,00	
Muut toimintakulut	38070,00	
		405057,00
Varsinaisen toiminnan kulumäärä		-229931,00
Varainhankinta		
Tuotot		
Jäsenmaksut	6350,00	
Korkotuotot	100,00	6450,00
Kulut		
Varastonvähenys		0,00
Tuotto/Kulumäärä		-223481,00
Yleisavustukset		
Valtionavustus		212600,00
Ylijäämä/Alijäämä		-10881,00

POHJOIS-SAVON LIIKUNTA RY

TALOUSARVIO 2017

TALOUSARVIOT 2014-2017

Toimialoitain yhteensä	Menot					Tulot						
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Lasten ja nuortenliikunta	82 201,97	81 881,94	90 684,00	93 113,00	56 405,62	62 158,50	74 354,00	72 812,00				
Aikuisten liikunta	219 677,42	204 304,00	199 099,50	180 638,00	239 030,00	214 100,00	212 400,00	187 920,00				
Järjestötoiminta	481 733,50	409 947,27	416 504,50	405 057,00	278 877,27	214 874,71	214 034,00	181 576,00				
LIKE -hanke												
SEKE -hanke												
KKI-hanketuki									14 500,00	15 000,00	15 500,00	15 500,00
Valtionavustus									190 000,00	190 000,00	190 000,00	221 000,00
YHTEENSÄ	783 612,89	696 133,21	706 288,00	678 808,00	778 812,89	696 133,21	706 288,00	678 808,00	778 812,89	696 133,21	706 288,00	678 808,00